

D o u g l a s   R e e m a n

**NEŽ
PŘIJDE
SMRT...**

**NEŽ PŘIJDE
SMRT...**

PRAHA 2014

Překlad: **JIŘÍ CHODIL**

Douglas Reeman: Než přijde smrt...
Vydání první
Copyright © Douglas Reeman 1961

First published as Dive in the Sun by Hutchinson, an imprint
of The Random House Group Ltd
All rights reserved

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Květnového vítězství 332/31, Praha 4,
www.baronet.cz v roce 2014 jako svou 1848. publikaci

Přeloženo z anglického originálu Dive in the Sun
vydaného nakladatelstvím Arrow Books, Londýn (UK), v roce 1973
Český překlad © 2014 Jiří Chodil

Přebal a vazba © 2014 Ricardo a Baronet
Ilustrace na přebalu © 2014 Emil Křížka

Odpovědný redaktor Martin Nový

Korektorka Dana Chodilová

Sazba a grafická úprava Ricardo, Sázavská 19, Praha 2

Tisk a vazba: **FINIDR**, s. r. o., Český Těšín

Veškerá práva vyhrazena.

Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována
či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané
Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 978-80-7384-837-8

BARONET
Praha 2014

Douglas Reeman

**NEŽ PŘIJDE
SMRT...**

Poděkování

Při překladu této knihy mně neocenitelnou pomoc poskytli dva mí přátelé: Ivo Gabzdyl, jemuž vděčím za objasnění spousty záhad spojených s problematikou dobové výzbroje a výstroje, a Marek Přikryl, jehož encyklopedické znalosti týkající se všeho, co má cokoliv společného s loděmi a mořem, mně ušetřily spousty času.

Děkuji vám. Bez vás by to bylo mnohem těžší!

1

Jen občas se líně a neochotně zavlnila černá hladina Jadranu v temné a bezměsíčné noci připomínající olej. A pouze čas od času se na ebenové ploše zablýskla nezřetelná tečka světla – odraz některé z hvězd, visících nekonečně vysoko nad mořem – a z neviditelného italského pobřeží unaveně dýchl nad krajinou utopenou v černí závan horké brízy.

Vše se ale schylovalo k představení, jež by určitě zaujalo každého diváka, kdyby zde nějaký byl. Nejprve se z temných hlubin vynořilo... cosi... Nejdříve to cosi vypadalo jenom jako nějaká hůlka vztyčená do výšky kousíček nad hladinu, potom to však začalo rychle stoupat výš a výš a stále se zvětšovat. Voda se okolo onoho předmětu, připomínajícího tykadlo nějakého pradávného a již eóny let zapomenutého mořského monstra, rozčeřila, aby na sebe vzala podobu nevelké brázdy pěny, chvějící se jako bílá pírká unášená vzduchem.

Pak periskop – protože to nebylo nic jiného – zmizel stejně náhle, jako se předtím objevil, a moře se na dalších pár chvil proměnilo na stejně bezútešně pustou pláň, jakou bylo do té doby, než představení začalo. To trvalo jen okamžik. Hladina se opět vzdula, vytryskla k nebi v podobě gejzíru zvířené pěny a vody a uprostřed zmítajících se vln se objevil mohutný a současně elegantní trup ponorky. Bylo slyšet tiché dunění rozpínajícího se stlačeného vzduchu, který vypuzoval vodu z vyrovnávacích nádrží, což hladinu moře okolo zkošeného ocelového trupu rozbouřilo ještě více.

A již nastoupili další herci! Jako mávnutím kouzelného proutku se stísněný můstek na vrcholu kónicky se zužující věže ponorky zaplnil tichými a nesmírně cílevědomě působícími postavami. Muži z hlídky přes brýle pro noční vidění pozorně zkoumali každý palec moře okolo plavidla. Další námořníci, tentokrát na bojovém stanovišti pod nimi, se tísnili okolo palubního děla, naučenými pohyby nervózně tiskli nábojnice a stírali vlhkost z ciferníků přístrojů.

Všichni muži z hlídky postupně nahlásili, že je obzor v okruhu tří set šedesáti stupňů čistý, velící důstojník se konečně trochu uvolnil a začal se zabývat ručníkem, přehozeným přes ramena, kterým se až doteď chránil před sprškami vody, líně olizující trup plavidla až k příkrčenému můstku pokaždé, když se loď zhoupla a zabořila se hlouběji do vln moře bráničího se tomuto narušení svého klidu. Elektromotory utichly a vystřídalo je tlumené buf, buf, buf výkonných dieselů. Muž ucítil, jak je otevřeným průlezem za ním do hlubin lodě nasáván vzduch, bez něhož by motory nemohly pracovat. A ty, vděčné za to, že mohou dýchat, začaly doplňovat energii vyčerpaným bateriím. Důstojník si dokázal představit, jak zrovna teď vypadá scéna, odehrávající se pod ním. Důvěrně znal uvolněné úsměvy námořníků, zapalujících si první cigaretu po vymoření. Tolikrát už sledoval kapitánova zástupce, jak pozorně studuje kompas a krátkými, úsečnými příkazy instruuje kormidelníka. Nesčetněkrát slyšel kovový klapot desítek a desítek dílků složitých mechanismů zapadajících do sebe a viděl odrazy tlumených světel na vyleštěné mědi kontrolek a mazivem pokrytém pni periskopu. Otevřeným jícnem průlezu do prostoru za ním vystoupal další muž a on automaticky ztuhl v předpisovém postoji.

Kapitán se nejprve zběžně rozhlédl dalekohledem, pak zkontroloval hlídky a konečně pohlédl na svítící ciferník hodinek.

„Právě včas, navigátore,“ protáhl. „Měla by se už vynořit každou vteřinou!“

Dalekohledy se obrátily do prostoru za můstek, oči se upřely do temnoty a pokoušely se proniknout skrz zelené a modré pablesky bláznivě tancující v brázdě vyryté v moři pohybujícím se tělem ponorky.

Vteřiny pomalu utíkaly a můstek ovládlo zvláštní ovzduší plné napětí a nervozity.

A potom, přesně ve chvíli, kdy k tomu mělo dojít, vyvrhla temnota vody další nejasnou siluetu, pomalu a bolestivě, jako by ji porodila. Nad bílými čepičkami vlnek podél brázdy za ponorkou se teď daly vytušit obrysy dalšího plavidla.

Nad hřebeny vln se prudce napjalo a bolestně zaskřípělo vlečné lano, to jak se druhé plavidlo neovladatelně stočilo na stranu. V okamžiku, kdy se ustálilo, bylo jasné, že vládu nad ním převzal skrytý kormidelník.

Kapitán se bezhlesně zasmál. „Fajn, tady ji máme! Neztratili jsme mazlíka!“

Bezstarostný tón byl jenom hranou pózou, jeho podřízený na můstku měl totiž možnost ho sledovat po celých těch uplynulých šest dnů, takže dokázal jasné vytušit v kapitánově hubené tváři známky toho obrovského překonávaného napětí. Bylo to šest dnů naplněných strachem, během nichž vlekli miniponorku s jejím smrtícím nákladem celým válkou zmítaným Středomořím z Malty, okolo „podpatku“ italské boty až daleko na sever, do nepřítelem ovládaných vod úzkého Jadranu.

A teď, po nějakých čtyřech stech mílích plavby podél italského pobřeží, měl všechnu tu tíhu už skoro úplně z krku. Už zbývalo jenom odpojit vlečné lano

a uvolnit malou, přibližně patnáctimetrovou zmenšeninou jejich vlastního plavidla, aby se pustila do svého nebezpečného úkolu.

Před tím, než vstoupil zpět do útrob ponorky, se kapitán zastavil. „Dejte mně vědět, ať už zpozorujete cokoliv,“ nařídil vcelku zbytečně, „a hlavně hlídejte to lano. Aby se něco nepokazilo ještě na poslední chvíli!“

Sestoupil po nablýskaném žebříku do velitelské místnosti, minul přitom další skupinku námořníků, stojících přímo pod výstupem a pokuřujících – všichni měli na očích černé brýle, takže vypadali jako slepci –, a unaveným krokem došel k prvnímu důstojníkovi.

„Všechno je v pořádku, první,“ pokynul zástupci. „Mazlík se vynořil, transportní posádku každou chvíli naložíme na palubu. Ještě chci prohodit pár slov s operační posádkou před tím, než se nalodí, a probrat si nějaké detaily s jejich šéfem.“

„Nechtěl bych být na jejich místě, pane! Bůh ví, že i tady to stojí za starou bačkoru, dá se tu ale aspoň postavit!“

Kapitán zívá a protáhl si ramena, očima přešel po bleďých a unavených tvářích mužů ve velitelské místnosti, do nozder mu vníkl nezaměnitelný pach oleje a potu, mokrých hadrů a nahnílených potravin.

„Je to zatraceně dlouhá válka,“ poznamenal mechanicky, „a určitě nezapomenu Jeho Lordstvu, že mně hodilo na krk tenhle kšeft s vlečením mazlíka. Jen těch skvělých cílů, co jsme museli nechat být!“ Vzpomněl si na torpéda, nečinně zahálající v torpédometech, a na to, kolik v uplynulých dnech minuli nepřátelských nákladních lodí, a vztekle zařal pěsti. Měl ovšem jasné rozkazy, z nichž se nedalo vyvléci. Totiž odvléci trpasličí ponorku XE.51 na pozici přibližně třicet mil východně od Rimini a vyvarovat se přitom jakýchko-

liv činností, jež by mohly vzbudit podezření nepřítele nebo vůbec ho jenom dovést k úvaze o možnosti, že v tom, co považuje za své zázemí, operuje protivník.

„Myslíte, že budou mít štěstí, pane?“

Kapitán se zastavil u stolku a opřel se lokty ve vyšísované a špinavé blůze o mapu.

Očima sledoval klikatou, tužkou zakreslenou čáru, vyznačující trasu, již sem dopluli, až došel k malému křížku označujícím konec pouti.

„Musejí!“ odvětil pevně. „Během čtyřiaadvaceti hodin se v Itálii z jihu a jihozápadu vylodí naši a Američané, a pak se rozpoutá peklo.“ Poklepal na mapu mosazným odpichovátkem. „Odtud vám to možná připadá, že přístav ve Vigorii je díra, co si s ní není třeba lámat hlavu, že? Muži od špionáže i od Královského letectva ale tvrdí, že právě tam mají Žeryci zakotvený největší plovoucí suchý dok. A pokud se rozjede na jihu invaze podle předpokladů, bude to jediný nepřátelský plovoucí dok natolik velký, aby do něj mohli umístit, kdyby na to přišlo, i křižníky a podobné lodě. Jestli dostanou jenom trochu času, odtáhnou tu zatracenou věc přes Jadran do Splitu a budou si ty necky spravovat tam. A pak z toho budou mít naši kluci na pevnině pořádně těžkou hlavu.“ Znovu pokrčil rameny. „A mazlík, první, je tady od toho, aby se o to postaral!“

Mlčky se oba zahleděli na mapu, zachmuřeně si představovali systém obrany přístavu, hlídkové čluny, miny a spoustu dalších nepříjemných a vražedných věcí, o nichž žádný zpravodajec nemůže mít ani tušení.

„A potom si s nimi zase dáme rande a odtáhneme je zpátky. Jednoduché, že, první?“

Na mapový stolek padl stín, oba muži se otočili a pohlédli do tváře obra stojícího ve zcela nepředpi-sovém postoji hned za nimi. Z obrovitánské, šest stop

vysoké postavy nečišelo ani náznakem nic nemotorného, stejně jako se nedala nějaká nešikovnost či nerozhodnost vyčíst ze silných čelistí, hranaté neoholené tváře či chladných šedých očí, svítících napůl pobaveně, napůl posměšně. Na nárameníku blůzy battledressu měl domovenku se slovem „Australia“.

Poručík „Steve“ Duncan z Dobrovolnických záloh Královského australského námořnictva, první důstojník XE.51, chladně pohlédl na oba muže u mapového stolku, ruce nechal volně spuštěné podél boků, ani se nepokoušel naznačit ochotu k tomu, že by předpisově pozdravil. Dokonale naplňoval představu typického Australana – byl otevřený, neústupný a jaksi ve všech směrech *větší*, než by se slušelo. Když promluvil, zněl jeho hlas překvapivě tiše, volil uvážlivě slova a formulace. Líný queenslandský přízvuk plný slunce zněl v provlhlé řídicí místnosti jaksi nepatříčně.

„Už vás teda chvíli poslouchám, chlapi,“ začal pomalu, „a musím říct, že jste tu nakydali pěknou hromadu sraček, co je jich tahle válka plná a co se mně z nich vod tý doby, co se to začalo mydlit, začíná chtít blejt!“ Mile se usmál, jako by ho pobavilo chladné nepřátelství v očích kapitána ponorky nebo to, jak se jeho zástupce významně zadíval na vybledlé zlaté prýmký nadřízeného. Dobře chápal, že se ho Brit snaží upozornit, že má před sebou *nejenom* řádného důstojníka, ale navíc i muže stojícího hodnostně o dva stupínky výše než on, obyčejný australský poručík.

Kapitán se nuceně usmál a oběma dlaněmi se zapřel o okraj mapového stolku.

„Tak copak trápí našeho přítele z kolonií zrovna teď?“ zeptal se vlídně. Na tohohle pasažéra si za tu dobu, co ho měl na palubě, už zvykl a dařilo se mu vyhýbat se střetu s ním, i když občas to bylo jenom taktak.

Ted' už ale byla cesta skoro u konce. Takže si mohl dopřát ten luxus rozškubat ho obrazně na cáry.

„Dobrá.“ Duncan se podrbal na strništěm porostlé bradě a zahleděl se na kapkami vody orosenou stěnu, jako by dokázal pohledem proniknout skrz kov a spatřit i to, jak se bude vyvíjet akce, která na něj čekala. „Myslím, že je to všechno úplně na hovno! Myslím, že čerta záleží na tom, jestli ten dok pošleme do prdele, nebo ho necháme tam, kde je!“ Očima zvolna přejížděl od jednoho k druhému a zase zpátky. „Kdyby úspěch celý ty podělaný invaze do Itálie závisel jenom na tom, jestli potopíme ten zkurvenej dok, nebo ne, bylo by to hodně špatný! Ne,“ pomalu znechuceně zakroutil hlavou, „je to všechno jenom další šaškárna, co si ji vymyslel nějakej tajrlík v Londýně nebo někde jinde a co pak na ni nabalil další ‚je třeba‘ a ‚musí se‘ jako další hovno na hromadu sraček, aby to všichni považovali za něco, co je fakt důležitý.“ Nevesele se rozchechtal. „Jediný, na co ten trouba zapomněl, je to, že to bude kurva podělaná práce pro pár ubohejch blbečků, co ji budou muset za něho udělat!“

„Mám to tedy chápat tak, že se na to necítíte?“ Kapitánův hlas zněl ostře a mrazivě.

„Necítíte se na to?“ papouškoval po něm Australan. „A není to zase typický? Nějakej pitomej Australák má tu drzost a upozorní na to, že v těch podělanejch rozkazech není kouska rozumu, a vy to hned berete, jako že sem vám šláp na kuří voko!“ Smutně potřásl hlavou, ale vějířky vrásek, které se mu objevily v koutcích očí, ho jasně usvědčovaly z toho, že v tom všem nachází jakési zvrácené pobavení. „Jasně, že to zvládneme! Už sem zažil i horší místa, než je todlecto.“ Přezíravě mávl rukou. „Jenom to spočítejte se mnou! Norsko, nahoře v Kanálu a potom dole v Tarantu. To ale byly fušky, za který stálo za to cedit krev a pot! Jasně, že

to zvládneme, je mně ale na zvracení, když slyším, že mám být ‚dobrý chlap, připravený zaklepat bačkora-ma za vlast‘. Za jakou vlast, do prdele?“

„Ale, podívejte se –“ začal druhý důstojník rozzlobeně, kapitán ho ale trhnutím hlavy zarazil.

„Dobrá, takže jste schopni to vykonat. A co si o tom myslí váš šéf? Také je přesvědčený, že je to jenom mrhání časem?“

„Ralph Curtis? Ne, ten je jinej.“ Do Australanových očí se vloudil zamyšlený výraz. „To je opravdickej, rozenej kapitán, faktickej šéf. Ten by dokázal s tím krámem proplout pod prdelí *Krále Jiřího* a nikdo by si ničeho nevšimnul. Prodělal sem s ním všechny operace od samýho začátku. A s nikým jiným bych do toho nešel. A byli sme vždycky fakticky dobrej tým, až do tý poslední práce, co sme v ní přišli o potápěče. Já a kapitán a starej George Taylor, mechanik, my držíme u sebe jak hovno na košili, nás nic nerozdělí!“ Zašklebil se ještě více. „A na tuhle prácičku sme si už sehnali novýho potápěče.“ Poťouchle se podíval na kapitána. „Je to úplně čerstvej podporučíček, jedinej opravdovej oficírek v posádce. I tak to ale vypadá, že to bude do-cela dobrej maník!“

Ticho, které zavládlo, křičelo, všechny normální zvuky lodě se zdály být daleko a sotva slyšitelné. Klapání pumpy a cvakání Morseova klíče od pultu radio-telegrafisty a odkudsi z dálky žalostný zpěv foukací harmoniky.

Do velitelské místnosti tiše vstoupil další muž – drobný a šlachovitý poddůstojník s tělem utopeným ve vatovaných kalhotách a blůze battledressu, s pistolí visící u pasu. Pokusil se postavit trochu stranou od trojice hovořících důstojníků, Duncan mu to ale nedovolil a přitáhl ho blíže jako muž vlekoucí na vodítku vzpurného psa.

„Poslouchej, Georgi,“ oslovil ho pobaveným hlasem, „kapitán tu něco mlel o tom, jak skvělou práci prej máme vykonat! Není to srandista?“

George Taylor si zhluboka vzdychl. Tohle všechno už zažil mnohokrát předtím – v desítkách různých přístavů a s desítkami různých, i když svým způsobem vlastně vždycky stejných výsledků. Duncan ho vždy znovu a znovu zatahoval do jedné debaty za druhou, a to jenom proto, že měl zvrhlou radost, když se díval na výrazy nelibosti ve tvářích důstojníků, nucených snášet přítomnost něčeho tak podřadného, jako je *poddůstojník*, při svých soukromých rozhovorech.

Taylor byl Londýňan narozený v Hackney a až do té doby, než ho povolali do války, trávil šťastný a nižádnými ambicemi naplněný život v garážích a na benzinové stanici na Mare Street. O nic se tehdy nezajímal a okolní svět bylo něco, čemu se snažil stejnou měrou vyhnout, jako si toho nevšímat. Plně si vystačil s fajnovými večery s kluky, pivem a čipsy ve staré krčmě Hackney Empire a sem tam v sobotu v noci s uspokojivou rvanicí s fašouny na jejich schůzích v Dalstonu. Kdyby mu tenkrát někdo řekl, že jednou bude cedit pot ve strojovně trpasličí ponorky, v prostoru menším, než je zadní sedadlo Austinu Seven, zatímco ta plechovka se bude tichounce plížit vodou tak, aby unikla pozornosti ostraha německé válečné lodě, nebo že si bude hrát na honěnou v minových polích, řekl by mu jenom: „Hele, kámo, měl by sis nechat vyšetřit hlavu!“ Byl to klidný chlapík vyznačující se nulovou představitivostí, který ovšem jako spousta podobných typů nevěděl, co je to strach, a nenechal se vyvést z míry v žádné situaci.

„Byl jsem s klukama v poddůstojnický jídelně,“ oznámil, aniž by dal jakkoliv najevo, že Duncanovy poznámky zaznamenal. „To je moc pěkný místo, to

vám řeknu, zvláště když v ní není moc kluků najednou.“ Naklonil hlavu. „Už jste zavolali šéfa?“

„Nee. Nechal jsem ho, ať se vychrápe, dokad' můžez.“ Australan se otočil ke kapitánovi ponorky. „Tak co, těšíte se na to, že nás vocad' vypakujete?“

Muž se usmál. „Mnohem více, než vám dokážu popsat.“

V tu chvíli sebou trhla zelená zástěna, oddělující malou důstojnickou jídelnu, a vstup zaplnila mohutná, přesto však štíhlá a úhledná postava tmavovlasého muže. Podporučík Ian Jervis – v novoučkém battledressu a neposkvrněném bílém svetru – vypadal jako chlapec, který má radost z toho, že ho starší kluci pozvali, aby se zúčastnil jejich hry, a užívá si každou minutu. S těmi hladkými růžovými tvářemi a krásnými devatenácti roky věku ostatně nebyl nic jiného.

„Ach, a už tu máme našeho hrdinného potápěče!“ procedil mezi zuby Duncan. „Právě včas! Seš připravenej vypadnout z tohohle luxusního vraku, Iane?“

Jervis se přátelsky usmál, přestože si v přítomnosti hřmotného Australana nikdy nepřipadal úplně uvolněně a spokojeně. Měl za sebou výcvik v Dartmouthu, především ale dětství strávené v rodině, která se mohla pochlubit tím, že impériu věnovala již několik admirálů – a to včetně jeho otce –, takže mu atmosféra panující mezi rezervisty a dobrovolníky, již teď nastupovali do služby v Královském námořnictvu, přišla stále poněkud neskutečná a jaksi nesprávná. Jak Duncan správně upozornil, byl v posádce miniponorky jediným řádným důstojníkem a nemohl si pomoci, ale cítil se kvůli tomu jaksi nepatřičně a nemohl pořádně zapadnout. Nebyl si tedy zcela jistý, je-li to skutečně kvůli tomu, nebo je to jenom důsledek toho, že k posádce nastoupil jako nováček místo potápěče, který zahynul. Bylo tomu ale tak.

A navíc ta záležitost s kapitánem, poručíkem Curtisem. Ian si jasně vzpomínal na svůj první rozhovor s ním, když se mu na Gibraltar hlásil do služby...

... velitel miniponorky seděl v kajutě na lodi určené pro podporu ponorek a podle všeho jen tak hleděl do prázdna. Než se mu ale Jervis stihl představit, vymrštil se Curtis, s úplně bílou tváří, ale s očima náhle plnými jasu. Několik vteřin nechápavě civěl na vyplašeného Jervise, pak si s ním krátce potřásl rukou, zamumlal něco o tom, že se „zasnil“, a dále se choval velmi přátelsky.

Od té doby Jervis Curtise několikrát zastihl, jak hledí kamsi do prázdna, mrtvými očima. A během plavby ponorkou k italským břehům těchto případů ještě přibylo.

Mladý důstojník se pokusil promluvit si o tom s Duncanem, ten mu ale nijak nepomohl, spíše se tím bavil jako jeho chlapeckým vrtochem. Nebo že by se jenom snažil vyhnout odpovědi?

Jervis uvažoval, že se o tom zmíní před Taylorem, který na něj působil jako rozumně uvažující chlapík. Byl tady ale ten problém s rozdíly v hodnotách, takže se pořád nedokázal odhodlat cokoliv začít.

Jako poslušný syn Jervis pravidelně psal dopisy matce a občas i otci, jenž byl ke své velké nelibosti donucen námořnictvem ke službě na pevnině. V dopisech se sem tam pokoušel popsat svou práci a spolubojovníky. S Duncanem neměl sebemenší potíže, a to přesto, že tím, jak mluvil a jak jednal, představoval Australan pro Jervise něco, co by se mělo naprosto vymykat jeho chápání. Rebel a zesměšňujícího všechny nadřazené a majícího nepochopitelnou pífku na řádné důstojníky.

Curtis, to bylo něco úplně jiného! Kdykoliv se Jervis pokusil rodičům popsat tohoto muže, sklouzlo to

k něčemu, v čem sám rozpoznával dětinské oslavování hrdinů, nekritický obdiv, možná až zamilovanost. A to bylo něco, čemu se chtěl za každou cenu vyhnout.

Slyšel o Curtisovi, už když procházel výcvikem potápěče pro miniponorky, byl jejich legendou. Vyprávělo se o jeho hrdinských činech v Norsku, za něž si vysloužil Kříž za zásluhy, o drzosti a chladnokrevnosti, s níž prováděl smělé výpady a zavěšoval dvoutunové nálože pod kýly plavidel nic netušícího nepřítele. Nešlo ale jenom o to, co se o tom muži povídalo, šlo o to, *jaký* skutečně byl. Vysoký a štíhlý, věčně mírně nahrbený, jak si navykl stát ve stísněných prostorech trupu miniponorky, s chladnou tváří, která ale kvůli zvláštní a špatně popsatelné tvrdosti působila jako starší než dvacet šest let, kolik mu ve skutečnosti bylo. Neměl nikdy daleko pro přátelský úsměv, vždy byl ochoten velkoryse přehlédnout Jervisovy začátečnické přešlapy, současně mu ale v očích zůstávala jakási bariéra, stále si zachovával odstup. Snad neustále čekal, že se něco stane. Zřejmě to ale v jeho chování byl zcela nový rys, protože Jervis jednou zaslechl Duncana, jak se ptá Taylora, mechanika, jestli si nemyslí, že „kapitánovi začíná hrabat“...

... teď si Jervis jenom prsty prohrábl krátké zvlněné vlasy a zašklebil se. „Jsem připraven a svolný ke všemu!“

Duncan ho šťouchl do žeber a lascivně na něj mrkl. „Takovýhle věci bys před těmahle dvěma říkat neměl. Víš přece, co se povídá o ponorkářích!“

Jervis zrudl a s obavami pohlédl na kapitána ponorky. Ten mezitím našel východisko z nepříjemné situace v tom, že se prostě ke všem otočil zády a zahleděl se zase na mapu.

„Mám zavolat šéfa, Steve?“ navrhl Jervis rychle.

Kapitán se zničehonic zase odvrátil od stolku a odpověděl místo Australana. „Ano, zavolejte ho,“ nařídil úsečně. „A řekněte mu, že jsem poslal *dinghy*, aby vyvedla přepravní posádku.“

„Chudáci pitomí,“ politoval je Duncan s farizejským smutkem v tváři. „Než sme se sem dostali, měli s tím plný ruce práce, a my teď slízнем smetanu a užijem si tu pravou srandu!“

Kapitán na něj chladně pohlédl, svit v očích ho ale usvědčoval z toho, že se musí přemáhat. „To je ale směla, že už nám nezbývá moc času, že?“

Poručík Ralph Curtis ležel, již úplně oblečený, na kavalci v kajutě důstojníků, s rukama založenýma za hlavou, a bdělýma, doširoka otevřenýma očima civěl na zakřivený trup ponorky, klenoucí se nad ním jako stěna hrobu. Zástěna, kterou si zatáhl po celé délce kavalce, tlumila ostré světlo v kajutě, měnila je na tajuplný svit, zalévající mu opálenou tvář a sluncem vyšisované vlasy. Také ho alespoň částečně izolovala od všech zvuků, takže jenom z dálky slyšel Duncannův hromový smích a nesrozumitelný šum rozhovoru. Z druhé strany, zpoza kovového plátu, jako by slyšel šumění Jaderského moře, jak se ponorka prodírala nocí, vlekouc za sebou svůj náklad jako tele, následující na pastvině matku. Už asi postě se pokusil zavřít oči, poslední dny se mu ale spánek vyhýbal. I přesto, že by měl být vyčerpaný, si připadal napružený a nabuzený, každý úder srdce, každý tep ho bolel.

Co se vlastně stalo? Co se v něm změnilo od té hrůzy, od té chvíle, kdy oživila noční můra?

Zhluboka si vydechl a pokusil se vypudit z hlavy vzpomínky na to, co *bylo*. Opatrně místo toho dovilil myslí, aby se zaměřila k tomu, co *bude*, okamžitě se ale začal propadat zpět. Budoucnost pro něj byla uza-

mčena, nepřístupná, byla to zakázaná zóna, jemu zbývala jenom minulost. Omámeně si přitiskl dlaň k čelu a pod prsty ho zastudil pot, pokrývající mu celou tvář jako maska. Prudce sebou otřásl. Strach. Zmrazující a vše stravující strach. Pod zavřenými víčky se mu vybavily otcovy oči. Ty oči, klidné a nehybné, jež se na něj dívají přes nepořádek na širokém stole.

„... nespěchej, kamaráde! To je ten problém s celou tou mladou generací!“ Pak vždy následovala odmlka. „Podívej se na mě. Já se vypracoval sám. Všechno, co mám, jsem vybudoval z ničeho, a to jen proto, abych tobě dal příležitost, kterou jsem neměl!“

I přes míle a míle chladného moře k němu až sem zaznívala otcova slova. Vysmívala se mu, mučila ho.

Curtis myslel na otce, pravděpodobně sedícího zrovna za stále stejným stolem, řešícího nějaký problém se zakázkami, nebo vysvětlujícího dělníkům, jak je jejich práce důležitá pro celé válečné úsilí a – o čemž už ovšem nehovořil – pro celé *jeho* vlastní podnikání.

Zpoza zástěny opět zadrnčel Duncanův smích a Curtis na pár krátkých chvil pocítil osten žárlivosti. Duncan, s tím svým nezlomným duchem, s tou silou! Sloužil s ním už tak dlouho, že ho musel znát lépe než kohokoliv jiného, s kým se kdy setkal. Snadno si dokázal představit toho obrovského Australana, jak se prodírá na koni zaprášenými pláněmi své farmy, vyměňuje si vtípky s tátou a třemi bratry a neustále plánuje něco nového. Něco, co bude vyžadovat tvrdou práci, něco, kvůli čemu bude muset prolít spoustu potu, než to vydobude ze sluncem spálené nezkrocené země.

A co Taylor, mechanik, nezavidím i jemu? Curtis zabořil hlavu do hrubé látky polštáře, jako by si tím mohl z mysli vymýtít i s kořeny všechny úponky strachu. Taylor, ta dokonalá personifikace britské pracující tří-

dy. Tvrdý, současně ale bystrý a zvláště jemný. Kombinace vlastností, která zanechávala Curtise zmateného.

Předtím to ovšem nikdy nebylo důležité. Předtím všichni byli jedna spolu držící posádka miniponorky, té nejosamělejší a nejnebezpečnější složky všech námořních sil celého světa, byli si blíží, než kdyby byli sourozenci. Předtím byli tým.

Než zemřel Roberts.

Rty se zformovaly tak, jako by to vyslovovaly nahlas. „Než jsem ho zabil!“

Otevřel oči dokořán, tělo se mu roztřásl. Zahleděl se na blyštící se podlážku kajuty. *Je to jenom měsíc*, připomněla mu mysl ten den na základně v Gibraltaru, *co se ti do služby místo Robertse hlásil mladý Jervis*. Osud si s ním tenkrát zahrál nepěknou hru. Chlapec vstoupil do kajuty se sluncem, zářícím mu za hlavou, a na pár okamžiků to vypadalo, že Roberts vstal z mrtvých.

Čas od času se od té doby Curtis zkoušel Duncana zeptat, jestli taky nemá pocit, že si jsou Jervis a Roberts neuvěřitelně podobní, Australan ale vždycky jenom pokrčil rameny a zamručil něco v tom smyslu, že tedy jo, nějaká podobnost tam asi bude, ale že by to bilo do očí, to tedy ne.

Curtis pevně stiskl čelisti a oči se mu naplnily slzami. Že prý jenom „nějaká podobnost“! Oslepli snad všichni? Nebo to *on* začal přicházet o zdravý rozum?

Ve strojně se rozklínal zvonek a dunění motorů pozvolna utichlo. Nastal čas. Už brzy ho s ostatními třemi zavřou do malé ocelové hrobky a na všechno bude příliš pozdě.

Převalil se na bok a zaťal zuby do polštáře. *Bojím se, že jsem na řadě? Je to první známka toho, že začínám přicházet o kuráž?*

Brzy bude na všechno příliš pozdě-pozdě-pozdě. Slova mu v hlavě duněla jako roztácející se kolečka nějakého motoru.

Čeká na ně zatím nejnebezpečnější dobrodružství, do jakého se kdy pustili, a současně nejzbytečnější.

Předtím to vždy byla krásná, šílená jízda. Útok a útek, čas, kdy se nemyslí, kdy se žije naplno. A divoká extáze po úspěchu. Teď to ale bylo jiné. Plovoucí dok nedaleko nepřátelského pobřeží, to nebyla moc velká šance na přežití, jakkoliv se všichni tvářili, že je to jinak. A k tomu všemu se Curtis začínal bát, musel si to přiznat. Zoufale se bát, jak mu to dokazovaly chvějící se ruce a ten pocit sucha a vyprahlosti v ústech a v krku. Mohl by odmítnout, mohl by vše zrušit a namluvit sám sobě, že to je pro dobro ostatních, ne pro jeho vlastní.

Znovu se mu před očima objevila ta hladká a výsměšná otcova tvář, zářící a s dokonale zastřiženým knírem. Curtis dobře věděl, co by mu starý pán řekl. Něco podobného, co mu vždycky říkal, když se pokoušel zoufale bojovat proti té ubíjející naplánované poslušnosti jednotlivých kroků a úkonů, jež otec nazýval „tvá budoucnost ve firmě“. Dobrá škola, společně s chlapci, kteří se o *svou* skvělou budoucnost zasloužili jenom tím, že se správně narodili, kteří si ji nemuseli kupovat za tvrdě vydělané peníze. *Chlapci jako Jervis*, napadlo ho, *klidní, sebejistí, slušní hoši, co nikdy neměli potřebu se bavit o penězích nebo o práci.*

Válka se pro Curtise stala požehnáním. Dostal *dar* – možnost říci „ne“, možnost utéct z továrny a od schůzí správní rady. Uprchnout z dosahu otcových otravných řečí, to bylo něco jako úleva.

Jenom proto, že chtěl a potřeboval uprchnout od toho, co ho ubíjelo, od vší té frustrace a nedostatku smys-

lu, zamířil jako dobrovolník k miniponorkám a nakonec se dostal k tomu, že jedné z nich velel.

Snad doufal, že se od otce poté dočká alespoň nějakého uznání, možná dokonce pýchy. Jediné, co ale přišlo, byly výčitky, že se Curtis ulívá někde ve službě v době, kdy ho továrna potřebovala nejvíce.

Za operace v Norsku získal Kříž za zásluhy, ale otec jenom odfrkl: „Na firemních dopisních papírech to bude vypadat dobře.“

To byla poslední kapka. Curtis od té doby šel z operace do operace, chladně, klidně a nemilosrdně vůči sobě samému. Rodinou se mu stali Duncan a ostatní, u nichž našel to, co jinde postrádal.

A pak k tomu došlo... Bez varování, jako když v tiché, mrazivé noci praskne led pod nohama. Bylo to v Tarantu, když se pokoušeli dostat smrtící nálož pod italskou zásobovací loď. Nepřítel se na ně ale připravil – použil zcela nový, dosud pro ně neznámý typ protiponorkové sítě, která se okolo malého plavidla sevřela jako rubáš.

Roberts, potápěč, se jenom fanfarónsky ušklíbl a během chvilky se proplazil do přechodové komory a odtud spěšně zatopeným východem ven. A už se činil s řezákem, uvolňoval ponorku ze zajetí slizem pokryté sítě. Curtis se ho pokoušel sledovat skrz periskop. Viděl ho ale na vzdálenost čtyřiceti stop v temné vodě pouze jako nejasnou siluetu se světlou kuličkou hlavy, kroučící se a otáčející, tančící v tlumeném světle, postupující podél ponorky tu dopředu, tu dozadu. A potom je vypátral ten hlídkový člun... Prostor okolo naplnilo ostré cinkání protiponorkového detektoru bušícího svazky paprsků o trup ponorky, člun se chystal zaútočit.

Už se jim to stalo mnohokrát předtím a na nejrůznějších místech ovládaných nepřítelem. Tentokrát byl

ale potápěč na pokraji vyčerpání a jen taktak sebral dostatek sil, aby se vydal do bezpečí průlezu.

Motor útočícího člunu ječel stále hlasitěji, jak se plavidlo blížilo, a jeho oběť se krčila v hrůzné agónii očekávání okamžiku, kdy bude polapena a bez možnosti úniku zasypána hlubinnými náložemi.

To bylo těsně předtím, než Curtis jako poslední zoufalý pokus vydal Duncanovi rozkaz vyrazit plnou rychlostí kupředu.

Miniponorka se neochotně vymanila z hromady oceľových odřezků protiponorkové sítě, její roztřepeně, jako nůž ostré konce s drásavým skřípěním a skučením přejelely po délce trupu. Možná to však byl zoufalý výkřik Robertse, jemuž jeden drát rozpáral potápěčskou kombinézu a mrštil jeho svíjejícím se tělem na dno přístavu...

Ponorka vyvázla, zásobovací loď vyletěla do povětří a Curtis a ostatní členové posádky dostali další významění.

Ale někde tam, na dně dalekého přístavu zůstala pod kusy pokrouceného kovu z potopené zásobovací lodě a útržky potápěčské kombinézy ležet pohřbena i Curtissova odvaha a sebedůvěra...

Kdesi shora se ozvalo temné kovové žuchnutí. To se parta námořníků na palubě u otevřeného průlezu ponorky zabývala *dinghy* – gumovým nafukovacím člunem. Curtis už zaslechl i tlumený zvuk vydávaných rozkazů a věděl, že teď již ho každou vteřinu povolají, aby se připojil k ostatním.

Snad to přivolal. Zástěna se na jedné straně pozvedla, takže mohl pohlédnout do Jervisovy růžové, vzrušením zářící tváře, naklánějící se nad kavalec.

„Všechno je připraveno, pane,“ ohlásil chlapec zadýchaně. „Kapitán říká, že už nás může naložit do mazlíka!“

Curtis ztěžka polkl a sevřel ústa do úzké, přísné linky ve snaze nedat výrazem najevo nic ze svého rozpoložení. Pečlivě se vyhýbal pohledu do chlapcovy tváře a místo toho se zaměstnal šmátráním po jednotlivých částech oděvu a po botách.

„Velmi dobře. H-hned přijdu.“

Konečně pohlédl na Jervise, na jeho vzdalující se záda, a ztěžka se sklonil k palubě. Nohy se mu třásly, takže pro to, aby vstal, musel vzít zavděk vedle stojícím stolcem jako oporou.

Blázne, blázne! nadával si. Nahlas nevyslovená slova z něj tryskala jako proud. *Běž tam a řekni jim, že nemůžeš! Že jsi odepsaný!*

Divoce a slepě se rozhlédl po prázdné kajutě, v níž mu teď společnost dělaly jenom polonahé krásky na obrázcích na stěnách a špinavé nádobí. I tak to místo vypadalo jako nějaká podivná svatyně.

Kapitán vlečné ponorky nahlédl dveřmi, jeho oči se na Curtise s pochopením upřely.

„Všechno v pořádku? Mohu vám nějak pomoci?“ Unavený hlas zněl přátelsky a Curtisovi se podařilo s vynaložením nezměrného úsilí se konečně postavit.

„Děkuji, jsem v pořádku,“ slyšel sám sebe. „Už jdu.“

Pomalou kráčel za kapitánem skrz jasně zářící řídicí místnost a periferním viděním zachycoval momenty vrývající se mu do paměti. Tiché námořníky sedící u svých stanovišť... nadporučíka stojícího u kormidla... Ti všichni mu svýma unavenýma, nevyspalýma očima cosi beze slov, ale přátelsky říkali.

Slepě se rozhlédl kolem sebe. „Kde je můj první důstojník a zbytek posádky?“

„Už jsou na palubě u *dinghy*.“ Odpověď velitele ponorky byla krátká a Curtis v jeho tónu zachytil jakýsi náznak netrpělivosti.

Už se nás chce zbavit, pomyslel si s hořkostí. Není to pro něj nic snadného, plout tu na hladině s otevřeným průřezem, takže se nemůže potopit. Už by chtěl pod hladinu a co nejrychleji zmizet od pobřeží.

Curtis se postavil na nejnižší příčku dlouhého žebříku vedoucího temnotou věže ponorky vzhůru. Nohy měl jako z olova a kotníky na prstech mu zbělaly, jak se dlaně samy od sebe zoufale kolem příčky obemkly.

Pozvedl hlavu a pohlédl na nevelký ovál, jímž se dalo zahlédnout nebe s několika hvězdami, opile tančícími ve výhledu neustále dopředu a dozadu podle toho, jak se věž ponorky na vlnách pohupovala sem a tam. Chtěl začít křičet, umřít, cokoliv, místo toho se ale jenom zahleděl na slabounce svítící hvězdy a právě v tu chvíli mu došlo, že ztratil i ten poslední zbyteček naděje.

„Jste v pořádku?“ zaznělo prakticky hned za ním.

Curtis neměl ani tolik síly, aby se otočil. Neměl tolik odvahy, aby pohlédl druhému muži do očí. Pouze mlčky přikývl a začal stoupat.

Jak se tak vlekl nahoru směrem k můstku, pozvolna slábl odporný pach zplodin z diesellových motorů a nahradil ho sláný mořský vzduch.

Pak začal zase sestupovat, tentokrát ale po vnější straně kónické věže na horní stranu trupu ponorky, kde se krčila skupinka postav a zápasila s gumovým nafukovacím člunem.

„Těšíme se na shledanou! Dobrý lov!“ Hlas kapitána ponorky zněl z tak nekonečné dálky, jako by byl na nějaké úplně jiné planetě.

Ve tmě se zaleskly Duncanovy zuby. „Tak deme zase na to, Ralphe! My čtyři proti celému tomu zkrivenému světu!“

„Naše věci už naložili do *dinghy*, pane.“ Jervis se plazil k malému gumovému člunu. „Jsem opravdu

šťastný, že už zase budeme na palubě vlastní ponorky!“ Zasmál se a seskočil do člunu.

Taylor sestoupil hned po něm, mlčky a s obvyklým klidem, když došlápl na dno člunu, voda hlasitě šplouchla.

Duncan nahmatl ve tmě Curtisův rukáv. „Řeknu ti rovnou, Ralphe, že si myslím, že celá tahle práce je pořádná kravina! Když deš ale ty...“ výmluvně pokrčil rameny, „... hned jsem klidnější!“

Curtis šel s ním k okraji paluby a sledoval, jak obrovsko shrbené tělo mizí v člunu. Očima si změřil tu krátkou cestu, která jim ještě zbývala, ruku přitom držel na vlečném laně. Pohlédl směrem k malé, řasami pokryté skořápce miniponorky a otrásl sebou.

Byl poražen.

Vydrápali se na nevelký pahrbek trupu miniponorky, zdrželi se tu jenom na chvíli, aby si krátce potřásli rukama se třemi členy transportní posádky, kteří zamířili člunem podél lana k velké sestře miniponorky, a protlačili se kruhovým průlezem do důvěrně známého prostředí.

Curtis zůstal na palubě až do chvíle, kdy na ponorce vytáhli gumový člun na palubu, a odpojil vlečné lano. Potom už slyšel jenom zadunění poklopu a pak ještě kroky obsluhy děla pod věží, která také sestupovala do hlubin ponorky. Ozvalo se hučení připomínající velrybí zpěv, zasyčel vzduch vytlačovaný z obrovských nádrží ponorky a hned nato vlečné plavidlo začala pohlcovat hladová voda.

Curtis se ještě chvíli pokoušel zrakem proniknout temnotou, zachytit alespoň obrysy mohutného černého trupu. Ještě pár okamžiků mohl sledovat světýlka tančící podél odhozeného vlečného lana a to, jak se do tmy zablýsklo mazivo na ústí hlavně kanonu, ale

najednou zmizelo úplně všechno. Vlnka ani sebemenší záchvěv vody neprozradily, že kdesi pod nimi odplouvá velká sestra. Ani vysunutý periskop, kterým by je z ponorky ještě chvíli sledovali, nezmirňoval ten náhlý bolestivý pocit osamělosti a strachu.

Zaznamenal ještě, jak se mu malé plavidlo zhouplo pod nohama na vlně, a tápavě zamířil k průlezu. Při sestupu dolů dovolil ještě zraku spočinout na předním průlezu. Tudy dovnitř vstupoval a ven vylézal potápěč. Znovu se mu před očima mihl obraz zkroucené postavy a zkřivené tváře, do níž hleděl periskopem. *Stejný průlez, stejná loď*, řekl si v duchu. *Jenom já jsem jiný.*

Poklop nad hlavou mu se žuchnutím zapadl na místo jako víko rakve.

Vše znovu začínalo.

2

Duncan si tiše hvízdal a nacvičenými pohyby šmátral rukama v labyrintu přístrojů tvořících řídící „místopost“ miniponorky. Krčil přitom hlavu mezi rameny, aby se vyhnul doteku se zakřivenou stěnou, pokrytou kondenzovanou vlhkostí, stékající mezi oprýskávajícím hrubým nátěrem v tisících drobných čůrcích dolů. Jakmile vstoupil na palubu, podráždění a pesimismus až do té doby u něj převládající jako zázrakem zmizely. Ruce se mu proměnily na automat nadaný schopností se zcela samostatně bez toho, že by o tom musel uvažovat, zabývat pohyby ovládajícími pumpy a vůbec všechny systémy malého plavidla. Dopřál své mohutné postavě maximální možné pohodlí, jež jí nabízela sedačka v zadní části prostoru, a nechal oči